

Firəngiz Əlizadənin yaradıcılığında Nəsimi obrazı

Klassik Şərq poeziyası zətən özü bir möhtəşəm musiqidir. Daha doğrusu, sadəcə söz, anlam, anım, mətləb yox, həm də musiqi xəzinəsidir. İmadəddin Nəsimi yaradıcılığı bu mənada da fərqli yanaşma tələb edən dəryədir. Bəstəkarlar İttifaqının sədri Firəngiz Əlizadə Nəsimi sözünün və obrazının özünün bir oxucu və bir bəstəkar kimi nailiyyət və düşüncələrini bölüşdü.

Firəngiz Əlizadə:

“Dərviş” əsərim transkontinental layihənin bir hissəsi olaraq Amerikada öz səhnə həyatını yaşamağa başladı. Ərazisi İpək Yoluna aid olan ölkələrin 72 bəstəkarına müraciət olunmuşdu və onların arasında mən də var idim. Sifariş olunan əsərlər arasında 5-7 bəstə seçildi, həmçinin “Dərviş” də bu seçimə layiq görüldü. “İpək yolu” ansamblının təqdimatında Dərviş partiyasında Alim Qasımovun, kanon ifaçısı Təranə Əliyevanın və ney ifaçısı İlham Nəcəfovun ifasında bu əsər dəfələrlə dünyanın bir sıra ölkələrini “gəzd”i.

Avropa ölkələrində baş tutan nümayişlərdə iştirak edə bilsəm də, digər ölkələrin bir çoxuna vaxt məhdudiyatından gedə bilmədim. İkinci dəfə “Nəsimi” mövzusunda 2004-cü ildə müraciət etdim. Amsterdamin “Atlant” orkestri üçün əsər bəstələdim. Solo partiyası Aygün Bayramovaya həvalə edilmişdi. Premiyera Amsterdamsda yenidən açılmış konsert salonunda baş tutdu. Sonra digər Avropa ölkələrində və Amerikanın bəzi ştatlarında səhnə həyatı yaşadı. Üçüncü dəfə 2017-ci ildə Nəsiminin edamının 600 illiyinə həsr olunmuş layihə üçün bir xoreoqrafik performansın müəllifi kimi çıxış etdim. “Nəsimiyə ithaf” əsərim hamın il mayın 18-də Parisdə UNESCO-nun iqamətgahında oynanıldı. Sonra Bakıda 7-ci Qlobal Forumun bağlanmış konsertində, Üzeyir Hacıbəyli Festivalı çərçivəsində, bu il Şəkiddə “İpək Yolu” Festivalında və Berlində Nəsiminin 650 illik yubileyi şərəfinə baş tutmuş tədbirdə ifa olundu. 2017-ci ildə Amsterdamsda həm də

“Nəsimi Passion” əsərim də 150 nəfərlik orkestrin, xor kollektivinin və solo bariton Əvəz Abdullayevin ifasında təqdim olundu. Premiyera 7-9 aprelə baş tutdu. Beləliklə, Nəsiminin obrazı və onun yaradıcılığı mənim bəstəkarlıq fəaliyyətimdə həmişə öz yerini tutub. Bu yaxınlarda isə gənc bəstəkarları da bu düha ilə təmasda olub musiqi bəstələmək bacarıqlarına yeni çalar verməyə cəlb etdik. Ədəbiyyat mütəxəssislərini dəvət etdik ki, qəzəllərin, ayrı-ayrı mısraların, kəlmələrin mənasını izah etsinlər. Və nəticədə çox gözəl layihə meydana gəldi. Fərid İbşov, Səid Qəni, Firudin Allahverdi, Cəlal Abbasov uğurla bu layihədə iştirak etdilər. 22 nəfərlik heyətlə Almaniyada çıxış etdik. Birinci bölümüdə “Nəsimiyə ithaf” kompozisiyası, ikinci bölümüdə isə gənc bəstəkarlarımızın 5 əsəri ifa olundu. Bundan başqa, “Nəsimi ili” ilə əlaqədar Bakı Musiqi Akademiyasında böyük bir müsabiqə elan olunmuşdu. Bu müsabiqədə həm tələbələr, həm ittifaqın hələ üzvü olmayan və artıq üzvü olan gənc bəstəkarlar iştirak etdirildilər. Münsiflər heyətinin sədri olaraq deyə bilərəm ki, kifayət qədər maraqlı bəstələr təqdim olunmuşdu müsabiqəyə. Bundan başqa, Nəsimi yaradıcılığı və musiqi mövzusunda Bəstəkarlar İttifaqında dəfələrlə elmi konfranslar keçirmişik. Bu konfranslarda Fikrət Əmirovun “Nəsimi” baletindən başlayaraq Cahangir Cahangirovun kantatası, Azər Rzayevin “Nəsimi” poeması və təbii ki, digər bəstəkarlarımızın əsərləri bir daha araşdırıldı. Sözsüz ki, Nəsimi və musiqi mövzusu çox böyük mövzudu. Eyni mövzulu konfrans Şəkiddə “İpək Yolu” Festivalı çərçivəsində də baş tutdu. Ordakı konfransda Fikrət Əmirovun “Nəsimi” baletinin videoyazısını da nümayiş etdirdik ki, Bakıda Opera və Balet Teatrında tamaşanı izləyə bilməyənlərdə təsəvvür dolğunlaşsın. Sözsüz ki, Nəsimi bəsit bir şair deyil. Onun yaradıcılığı lirika ilə məhdudlaşmır. Onun nəinki yaradıcılığı, bütövlükdə həyatı da sıradan bir ömür yolu olmayıb. Belə bir şəxsiyyətin obrazını, şəxsiyyətini, əsərlərini öyrənməyə, dərk etməyə hələ çox illər tələb olunur və bu, hər bir düşünən, yaradan insanın fəaliyyətindən mütətlək şəkildə keçməli yaxşı olar, təbii ki. Onun yazdıqlarını anlamaqdan ötrü bir çox sahələrə bələd olmaq vacibdir. Təəssüf ki, biz rus dilində təhsil aldığımızda, tamamilə fərqli sistemdə tərbiyə olunduğumuzda görə ədəbiyyatımızın belə dərin qatlarına baş vura bilməmişik. Çalışırıq ki, indi bu boşluğu dolduraq. Təbii ki, gənclər üçün bu iş daha rahat başa gəlir, çünki onların qavrama qabiliyyəti daha çevikdir.”

Səmirə Behbudqızı

24